

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.

Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, postano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust. Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 180—	celoletno	K 240—
polletno	90—	polletno	120—
3 mesečno	45—	3 mesečno	60—
1	15—	1	20—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici. Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadoščno frankovane. Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono. Poština plačana v gotovini.

Reško uprašanje.

Trst, 31. avgusta.

Današnji tržaški listi objavljajo načrt ustave, kakor ga je sestavil D' Annunzio in čital zbranim »Rečanom« v soboto v reškem gledališču »Fenice«. Stvar je preobširna, da bi se mogla odpraviti v kratkem dopisu, ali toliko se lahko reče, da gleda iz nje na vseh koncih in krajih cel D' Annunzio z vso svojo nadutostjo in zmedenostjo. Načrt, ki naj bi za večne čase zajamčil italijanstvo Reke, je obenem tudi nekaka komunistična izpoved, ker zanika zasebno lastnino. Najsrajnejši laški nacionalistiški imperijalizem in ruski sovjetski komunizem se tu vpregata v ene in iste ojnice. O kakih jezikovnih pravicah neitalijanskega prebivalstva ni nikjer niti govora. Svoboda mišljenja, tiska, zbiranja in združevanja je sicer zajamčena vsem »državljanom«, ali kakor rečeno, narodnosti ne pozna načrt druge, nego italijansko. V ostalem se načrt drži tistih načel, ki so bila objavljena že pred par tedni. »Rečani« so sprejeli to novo dennunzijado seveda z velikanskim (?) navdušenjem.

Medtem pa reško odposlanstvo roma v Rimu od Poncija do Pilata, da bi si izmolelovalo privoljenje italijanske vlade za proglasitev neodvisnosti. Minister za zunanje stvari, grof Sforza, je že dvakrat ali trikrat sprejel odposlanstvo, sprejeli so je tudi drugi ministri, celo pri Giolittiju je tudi že bilo, toda sedaj, ko naj bi se bila stvar odločila in je odposlanstvo ponovno zaprosilo za sprejem pri ministrskem predsedniku, mu je Giolitti dal sporočiti, da mora odpotovati in da ga torej ne more sprejeti. Jasnje je torej, da se je Giolitti, ki glede rešitve jadranskega vprašanja vobče, reškega pa še posebej, pač še ni prišel na čisto na lucernskem sestanku, želi čuti tudi mnenje francoskega ministrskega predsednika, s katerim se snide v nekaterih dneh v Aix-les-Bainsu. Rimsko časopisje je samo mnenja, da je Giolitti tako prepustil najbrž ministru za zunanje stvari, da reši vladno reških molednikov in jim pojasni, da se italijanska vlada ne zanima za proglasitev neodvisne Reke in da je potemtakem ne more ne svetovati, ne odsvetovati. Vlada si pač hoče obvarovati popolno svobodo tudi namram morebitnemu dovrsnemu činu. Ravno tako kakor glede politične strani reškega vprašanja, tudi glede gospodarskih strani ostaja italijanska vlada na stališču, naj si Reka poma-

ga, kakor ve in zna sama. Rimsko časopisje, med njimi zlasti hipernacionalistiška »Idea Nazionale«, kaže globoko razočaranje zaradi tega vladnega stališča in meni, da bo z ozirom na te razmere neodvisna Reka zašla v še težji položaj, kakor se nahaja danes v njem, ker se po proglasitvi neodvisnosti prične šele težavno delo za mednarodno priznanje nove države, kateri se tudi gospodarski položaj ne bo zboljšal, dokler ne bo mednarodno priznana njena neodvisnost. Če je stališče Italije namram proglasitve Reke za neodvisno državo odvisno od Giolittijevega sestanka z Millerandom, ki se bo vršil 12. ali 13. septembra, bo D' Annunzio svojo reško obletnico 12. septembra sicer lahko proslavil s proglasitvijo reške neodvisnosti, toda ob »nezanimanju« italijanske vlade.

Istočasno, ko drugi laški listi objavljajo D' Annunzijevo »remekdelo« reške ustave, pa objavlja »Lavoratore« izjavo bivšega legionarja Terzilia Borghesia, pisano 30. avgusta, v katerem omenjenec izjavlja, da je 21. junija 1920 dobil od D' Annunzija, polkovnika Sanija in kapitana Baldassarja na Reki nalog, da naj na vsak način spravi s sveta vodjo reških avtonomistov Zanello in da je v ta namen dobil revolver od polkovnika Sanija. Obenem je dobil enak nalog tudi za Zanellova sodelovalca, publicista Henrika Camero in Angela Marticha. Imel je tudi nalog, da reši iz zanellovskih rok listine, ki kompromitirajo D' Annunzija in njegove ljudi, kakor listine o prodaji zaplenjenega žita, poročilo preiskovalne komisije itd. Borghesi je svoji izjavi priložil razne listine in pisma, ki dokazujejo resničnost njegove izjave, med njimi lastnoročno D' Annunzijevo pismo, ki dokazuje, da je bil napad na Zanello 30. junija v Trstu delo D' Annunzijevega podajatelca, tržaških fašistov, in pismo Marija D' Osimo, člana tržaškega odbora »Pro Fiume«, ki zahteva podrobnosti o poverjenem »nalogu«. Borghesi, namesto da bi izvršil D' Annunzijevo nalog, je obvestil Zanello. Sedaj obeta, da v kratkem razkrije vso dannunzijevsko grdobijo.

In takšni zločinci, kakor je D' Annunzio, potem stopijo pred svet kot ustanovitelji neodvisne države, ki naj, seveda še z njim samim na čelu, zadobi čim prej mednarodno priznanje! Ali se ni morda zastudila Giolittiju taka dannunzijanska »neodvisnost«?

Sokolstvo in politika.

Na sokolski skupščini v Mariboru ste bili sprejeti tile dve resoluciji:

I.

Sokolstvo hoče ves narod dvigniti telesno in duševno. Telesno ga hoče dvigniti, da bo zdrav, krepak in harmoničen in da bo kos dolžnostim in žrtvam, ki jih predpisuje pravni program sokolstva: Ves narod hočemo vzgojiti v ljubezni in poštvalnosti do domovine, vse posameznike pa usposobiti v vztrajne delavce, ki imajo zmisel za disciplino in organizirano vzajemno delo, vcepiti jim hočemo duha demokratizma in socialne pravičnosti, pravna načela pa dosledno provesti v zasebnem in javnem življenju, da vsakdo stopi na branik zatiranih. Vzgojiti hočemo narod v duhu svobode, odstraniti zapreke duševnega poleta, da izginje iz naše krvi duh podložnosti in nesamostojnosti, a na njegovo mesto stopi lastno prepričanje, samostojna odločitev in smisel za vse, kar je dobro in lepo.

Ze ta široki okvir sokolskega programa kaže, da je Sokol eminentno napredna kulturna organizacija, namenjena vsemu narodu brez razlike ver, plemen in stanov. 60 let častnega dela sokolstva dokazuje iskrenost tega programa. Vzgojna naloga Sokola v narodu gre od generacije do generacije, je torej večna. Ze iz tega sledi, da ne more podlegati spremenljivim političnim grupacijam in služiti kakim političnim strankam ali stanu. Vsaka strankarska politika mora ven iz sokolskih organizacij, če se ne hoče sokolstvo razbiti po trenutnih strankarskih razpoloženjih. Dostojanstva sokolstva ne sme ne ena stranka ali oseba izkoriščati za sebe. Društva ne smejo dajati izjav v strankarskem boju. V društvu mora biti zajamčeno vsakemu članu, da se izven njega more po prepričanju javno udeleževati bodisi pri političnih, stanovskih ali razrednih organizacijah.

Posledica teh načel pa je in potreba duševne skladnosti v društvih vseh, da Sokoli ne morejo biti ob enem člani teledržavnih organizacij, ki so v službi ene politične stranke ali razreda (za naše razmere dorej orlovske ali razredne socialistične organizacije). Razredne, politične strankarske ali verske teledržavne organizacije poudarjajo enostransko svojo plat in se opirajo samo na majhen odlomek iz celotnega vsenarodnega stremeljenja. Skupno pravno in telesno vzgajanje ljudi v Sokolu — ne oziira se na to, kateremu razredu, veri ali stranki pripadajo — omiljuje sovraštvo razrednega in kulturnega boja ter duševno pripravlja harmoničnejši družabni red. Razredne, verske ali strankarske teledržavne organizacije pa — v naprej odbijajo vsakega, ki ne pripada njihovemu stanu, verskemu ali strankarskemu prepričanju — bude le še hujše sovraštvo, cepijo ljudstvo brez notranje potrebe in razdirajo iz nujno-

sti skupnega življenja in dela izvirajočo solidarnost (čut skupnosti). V širšem okviru sokolskega programa je prostora za vzporedno delo vseh, ki vzprejemajo njegov pravni program.

S tem pa ni rečeno, da se sme Sokol ogibati politike. Nasprotno: Sokolstvo hoče indirektno vplivati na vse javno delo. Izobraževalni odsek Sokola bo skrbel za to, da si pridobi vsak Sokol temeljne pojme o državi, o njenem ustroju in o pravicah in dolžnostih državljanov. Tam se bo o politiki razpravljalo teoretično. Urejevanje javnih razmer v državi in samoupravi, tekmovalne stvari in razredov, zakonodajne stvari, ureditve vzgoje mladine — vse to je tako važno, da zahteva dela vseh. Kakor ni Sokol, ki ne sodeluje pri društvenem delu, tako tudi Sokol, ki misli, da so socialne dolžnosti izvršene, ko zapuša društvene prostore, Sokol, za javno delo brezbrizen, brez jasnega političnega prepričanja, malomaren za boje naroda, stanu ter kulturnih smeri — ni pravi Sokol. Vsakdo mora vršiti državljanske dolžnosti in pravice, delati v javnosti, v naprednih, kulturnih in političnih organizacijah, pokazati barvo in jo pogumno širiti — vse to je dolžnost Sokola izven društvenega življenja.

Pri tem pa splošni program sokolstva, ki nima prenehati pri durih teledržavne, temveč prešiniti vse naše zasebno in javno življenje, daje političnemu delu Sokola gotovo smeri, ki jih ne sme nikdar izpustiti iz vidika.

1.) Sokolstvo se bori za edinstveno narodno državo. Dela za čim popolnejše duševno ujedinjenje naroda, da se bo zavedal vsak Srb, Hrvat in Slovenec, da je član enega naroda. Kjer se širi separatizem, tam ni prostora za Sokola.

2.) Klerikalizem in Sokolstvo se izključujeta. Kdor se prizna klerikalnemu svetovnemu naziranjju, po kojem vera stopa v politiko, da se zagotovi gospodarstvo mednarodne katoliške hierarhije nad državo in nad duševnim življenjem državljanov, kdor misli, da je na polju umstvenega raziskovanja dopustno le, kar dopušča ta hierarhija, ta ne more biti Sokol. Le kdor hoče brez predskoka iskati resnice, kdor je odločen, da spoštuje prepričanje vsakogar, odločen boriti se za svobodo vesti, biti naven in pošten ne iz strahu pred kaznimi in dokler to interes cerkvene organizacije dovoli, ampak iz prepričanja, ta je pozdravljen v naših vrstah. Versko prepričanje vsakogar nam je nedotakljivo? Ni Sokol, kdor ga žali ali pa oni, ki napada ali smeji javno udeleževanje verskega čustvovanja. Omalovaževanje verstva, ki globoko vpliva na vse človeško čustvovanje, je sokolstvu tuje.

3.) Kakor pa Sokolstvo predpisuje svojim članom, da se politično udeležujejo, tako jim vsled svojega pravne stališča glede metode daje seboj go-

tovo ozire. Kakor vam kličemo: strankarsko politiko ven iz sokolskih društev, tako opominjamo: več sokolskega duha v politiko! Ne le v stvari, tudi v obliki. Nebrzdana surova borba, nasilje, laž in druga nemoralna sredstva v politiki, osebno rovanje, pomanjkanje stvarnosti, kritikastvo, ki nad vsem godrnja, dela pa nič — teh lastnosti Sokol, ki se politično pojavlja, ne sme pokazovati. Neomadeževanost, sposobnost, resnost, to zahtevamo od političnih delavcev. V strankarskem tekmovalstvu velja načelo: korist naroda gre nad koristjo stranke!

Preporod naroda pojde preko politike. Le-ta danes omalovažuje sokolstvo, ki ga država in javnost vse premalo podpira. Sokolstvo pa se zaveda svoje velike naloge tudi v politiki, ki ji hoče s svojim vzgojevalnim delom dati indirektnim potom podobo svojega vzvišenega narodnega in pravne programa.

II.

Sokolstvo, ki vrši od naroda poverjeno mu nalogo, namreč delo za povzdigo telesnih in duševnih sil jugoslovenskega ljudstva, skrbi za to, da tudi omogoči in pospeši s pomočjo zboljšanja zdravstvenega stanja in telesne jakosti svobodni razvoj duševne zmogljivosti jugoslovenskega človeka.

Naj se li to vrši na naven način, se mora v obeh teh smereh paziti na individualne zmogljivosti posameznika. Temu naj teledržavna po eni strani nudi v okviru splošno priznane smotnosti telesnih vaj svobodno polje k vsestranskemu razvoju njegovega telesnega organizma. Obenem pa naj Sokolstvo omogoči, da se vzgoji in ohrani svobodno pravno prepričanje v mejah splošno priznanih navenih načel.

Sokolstvo je sledilo tem načelom in je vedno čuvalo in branilo v svojih vrstah svobodo prepričanja pri posamezniku, naj se že to nanaša na njegovo socialno ali politično, gospodarsko ali versko naziranje — v kolikor se to strinja z zgoraj omenjenimi zahtevami in z narodnim poslanstvom Sokolstva; sokolska organizacija zahteva odojstvo članstva poleg osebne naven neomadeževanosti tudi ozir na prepričanje drugih.

To velja torej istotako za versko prepričanje posameznika kot za izliv njegovega navenega naziranja in zato s povdorkom zavračamo umetno in strankarsko stvorjeno trditev, da se v naših vrstah podpihuje sovraštvo proti verskemu prepričanju, to pa tembolj, ker ima Sokolstvo pripadnike vseh ver naše države. Težiti moramo za tem, da vsak moralno dozor in išče resnice.

Med našim ljudstvom so se pojavile struje, ki izrabljajo versko mišljenje širokih plasti za strankarske namene in korist stanovskih interesov, ustanavljajo na verski podlagi različne organizacije, s katerimi skušajo dobiti vpliv na javne zadeve in na narodno življenje na škodo resnice, njegove prosvete in napredka.

Fran Govekar:

Soitanje.

(Dalle.)

»Zame ne! Zame je opasnejša Bounapartova najmlajša sestra.«

»Haha, Anuncijata ima šele petnajst let... napol odrasel otrok!« je zamahnil Picard malomarno.

»Kaj hočete! Pri ženskah se giblje moj okus le v največjih kontrastih: vseh so mi napol odrasle punčke in napol odcvete matrone; kar je pod to dobo in nad njo, me ne zanima,« se je šalil general, a govoril je hkratu resnico. »Vaša Ljubljana n. pr. ima lepo ženstvo, a kolikor sem ga videl doslej, je zame med vsemi najlepša in najopasnejša madame Nežika Verderberica!«

Desselbrunner in dr. Repič sta se morala zasmejati.

»Odkod, za Boga, že poznate našo zalo krčmarico?« je izpraševal tovarnar.

»Take majhne, čedne gostilne me živo spominjajo očetove krčme v Bastide — Fortu-niére, zato so mi ljubše nego najrazkošnejši hotel,« je pripovedoval general. »Če pa strežeta človeku še dve toli sladki golobici, kakor sta madame Nežika in njena rdečelasa hčerka, mi tekne celo vaše kranjsko kislo vino.« In

99

povedal je, da je bil pri »Treh gavtročah« ne le že na obedu, nego tudi na večerji in da pojde še tja.

Nič napetega ni bilo v Muratovem govorjenju; podoben je bil bolj navzdušnemu kmetičskemu fantu ali objestnemu študentu, ki čeblija odkritostno in brez potvarjanja. Tovariši so poznali njegovo iskreno tovnjalnost, v kateri je večkrat povedal več, nego je bilo njegovemu dostojanstvu primerno. Kadar je pil preveč, ni sicer postal pijan, a zato blebetav, bahav in preprost kakor navaden grenadir.

Ko je sedel zdaj za mizo v širokem stolu z razkoračenimi nogami in neprestano vrtel in praznil svojo čašo, je bil sličen bolj ničemurnemu gizdavcu in plitkemu veseljaku, nego strašnemu konjeničskemu junaku, ovenčanemu že z mnogimi čudovitimi zmagami. In vendar, Murat je bil prvi, ki je razbil in uničil doslej povsod stoletja slavno avstrijsko konjenico ter jo igrane onemogočil na vseh bojiščih.

V devetih letih je postal ta veseli orjak, pobegli duhovski semenščik, od navadnega lovca na konju polkovnik in prvi Buonapartov pobočnik. V krvavih bitkah pri Montenotti in Millesimu je odločil francosko zmago in v strašnem boju pri Mondovi je na čelu svojih dragoncev poglal Avstrijce v obupen beg. Kakor srednjeveški vitez se je zakadil daleč pred svojim moštvo prvi na avstrijske konjenike in ter pozival z gromkim krikom nejmocnejše in

najpogumnejše sredi bojnega viharja na dvo-boj. V bitki pri Roverdu je preplaval in prebrel Adžo ter presenetil in razkropil na nasok popolnoma nepripravljene Avstrijce, štiri dni nato pa je pri Bassanu atakiral sam s svojimi konjiki vso združeno avstrijsko-sardinsko armado. Čeprav tresoč se od mrzlice od rane na roki, ki jo je moral nositi v obezvi, je vodil vse kavalerijske atake z bravuro, ki je bila celo v francoski armadi čudovita. V par tednih pa je bil že zopet zdrav in zdaj se je krohotal in šalil kakor najmirnejši filister.

Mahoma se mu je izresnilo lice.

»Čemu, zločeda, se pobijamo, ko bi mogli v najlepšem miru živeti vedno toli prijetno, kakor živimo sedaj!« je dejal in izpraznil poln kozarec. »Ali je sam vrag obsedel vašega Thuguta, da se vtika v naše posle, ki mu niso prav nič mari? Ali ni blazno, vojskovati se s tako mizerno oskrbljeno armado in s takimi generali marastiki? To se pravi vendar ljudi pošiljati v mesnico! Verjemite mi, vaše volajstvo je izvrstno. Nepopisno se mi je smililo, ker se je, čeprav lačno, tako hrabro žrtvovalo pod toli sramotno slabim vodstvom.«

»Ljudstvo ni vneto za vojno in vse si želi miru, general,« je odvrnil dr. Repič.

»Vem, a kralji in cesarji se za želje ljudstva nikdar in nikjer ne menijo,« je dejal Murat. »In se ne bodo! Mi Francozi se vojujemo po želji ljudstva, vsega naroda, — vi Avstrijci pa

le iz nore trme intrigantske dvorne kamarile. Kamorkoli prihajamo, povsod slišimo: »Mi nismo hoteli te žalostne vojne, — mi je ne mara-mo, mi jo obsojamo, — le gospoda na dunajskem dvoru je kriva vseh nesreč! Da, da. V Avstriji odločuje še vedno o vsem le par ošabnih in neumnih plemenitavov okoli slabotnega cesarja, narodi pa morajo molčati in zanje krivaveti. Pa zakaj, vraga, ne gredo cesar in njegovi svetovalci na bojišče, da se lice v lice pozikujemo z njimi?!«

»Cesar Franc ni vojak,« je odgovoril Desselbrunner.

»Zakaj nosi potem generalsko uniformo?« se je togotil Murat. »Naj obleče frak ali kuto! Pristojala bi mu boljše. Vašo državo vladajo danes močje, ki nimajo z narodi nikakega stika ter ne poznajo prav nič misli in želja ljudstva, Tujci v lastni domovini, birokrati, ki nima zanje dobra ali slaba letina, blagostanje ali beda navdušenje ali obup ljudstva nobenega pomena. Nikjer v Evropi ni tako globokega prepada med ljudstvom in birokratstvom, med ab-solutističnimi ministri in med zaslužjenimi narodi. V čigavem imenu se z nami vojujemo? Narodi odklanjajo vsako odgovornost. Za politiko bolno trmastih birokratov in vojaških invalidov.«

»Avstrija je pač nesrečna država!« je vzdihnil dr. Repič.

Te nakane se izvršujejo čimdalje, tem nasilnejše in skušajo izpodkopati zupanje našega ljudstva v najbolj važne narodne institucije.

Tako se v zadnjem času ustanavlja na katoliškem ozemlju na podlagi velikih nepopolnih laži društva takozvani Orlov, ki stojijo v službi nam sovražnih činiteljev z očitnim namenom, da bi se zmanjšal pomen in podkopal delovanje sokolskih društev, proti katerim se podjema nemoralna agitacija in na vseh straneh zavraten boj. Orlovska društva podkopujejo s tem temelje našim narodnim koristim.

Njih organizacija je zgrajena na načelih, ki nasprotujejo razvoju našega naroda, duhu narodne samozvesti, človečnosti in svobode vesti iz svetlih

dob naše preteklosti, dobe kmetištva uporov, reformacije in vseh stremeljnih izvrajajočih iz preporodne dobe.

Ta organizacija, zgrajena na versko strankarskih načelih kvari in razkroja ne samo enotnost jugoslovanskega naroda, temveč ruši tudi notranjo čistost nacionalne in moralne vsebine jugoslovanskega.

Na današnjem zborovanju zbrano Sokolstvo proglašuje svoje stališče popolne svobode v vprašanju verskega prepričanja slehernega svojega pripadnika, sploh obsoja to počenjanje klerikalne stranke, katero hočemo uničevati s tem, da povisamo svojo delavnost, da sestavimo širimo svoje delo in pomnožimo skrb za izobraževanje in poplmenjenje jugoslovanskega naroda.

Programni govor poverjenika dr. Leonida Pitamica.

LDU Ljubljana, 31. avgusta. Danes ob 12. se je uradno poverjeništa za notranje stvari in redarskega ravnanja predstavilo novonimenovanemu poverjeniku dr. Leonidu Pitamici, ki je imel na navočne nagovor, v katerem je dejal med drugim:

Mesto, ki ga sedaj zavzamem, mi je bilo poverjeno kot v domači politiki nevtralni, nestrankarski osebi. Sicer je samo po sebi umevno, da mora biti vsakdo, ko postane uradnik v uradnem poslovanju nepristranski, tudi če je zasebno pristaš kake stranke. Z ozirom na važno odločitev pa, pred katero stojim naš narod, z ozirom na volitve, ki bodo njegovo usodo odločile za dolgo dobo, je bilo meni, ravno zato, ker nisem pri nobeni stranki angažiran, v nekako pomirjenju vseh strank poverjeno vodstvo notranje uprave. To zaupanje, ki ga visoko čenim, mi je naložilo težko breme, temreč nalogo, pripravi in voditi bodoče volitve na popolnoma objektivni, nepristranski način, tako da ne bo mogel nihče pozneje upravičeno trditi, da sloni ta glavni pogoj naše bodoče državne organizacije na krivični podlagi in ne na volji po zakonu opravičenih volitev. Če po svojem znanstvenem poklicu sem navajen objektivno misliti, smatram pa v tem položaju za svojo podvojeno moralno in narodno dolžnost, da postopam s skrajno pravičnostjo in minuciozno objektivnostjo, služeč le zakonu in svoji vesti. Vsak poizkus, odvracati me od te smeri, najsi pride od katerekoli strani, bo brezuspešen. Zaradi tega pa se tudi ne bom oziral na eventualne očitke in napade od katere-

koli strani, temveč bom šel svojo ravno pot naprej do onega gotovo ne dalekega trenutka, ko bom zopet mogel posvetiti vse svoje moči svojemu znanstvenemu življenjskemu poklicu. — Gospoda! Da se mi posreči ta moja v kratkem ravnanje zaščrana naloga, potrebujem neobhodno od Vas in vsega političnega uradništva vztrajnega sodelovanja v isti smeri in v istem duhu. Naše uradništvo slovi po vsej pravici kot izvrstno in kot tako, ki ima živ čut za svoj pomen in za svojo odgovornost napram državi in narodu. Skrbeti pa moramo za to, da ohranimo v našem uradništvu duh pravičnosti, ojačati ga moramo ter brezobzirno zatreti v vsej naši upravi vsako kal pristranosti ali korupcije. Kajti le s strogo, aktivno pravičnostjo, izvedeno pogumno in z neomahljivo vztrajnostjo si moremo zadobiti ugled in zaslužiti zaupanje ljudstva, ki je prvi in najvažnejši pogoj za uspešno upravo. — Prosim torej v prvi vrsti Vas, da mi pri tem pomagate z vsemi svojimi močmi. Obratam se pa tudi na vse poštene ljudi vseh strank v naši domovini s prošnjo, da podpirajo naše uradništvo v njegovem težkem poklicu in da pospešujejo moje stremljenje, posebno v to svrhu, da dosežemo čiste in svobodne volitve brez vsakega nasilja s tem, da se potrudijo, ohraniti in utrditi vse to, kar bi kratko označil kot idejo o tradicionalni slovenski poštenosti. Tako homo res vsi skupno služili občemu blagru in svoji domovini. — To so bile, gospoda, besede. Vaša in moja dolžnost je, da storimo vse, kar je mogoče, da postanejo te besede dejanja.

Politične vesti.

— Sporazum glede beogradske obine. »Novosti« javljajo iz Beograda, da so se včeraj sestali zastopniki radikalcev in demokratov ter se sporazumeli v tem, da obedve stranki skupno izstopita iz mestnega zastopstva, če bi se eventualno ponovile občinske volitve v Beogradu. Radikalci dobe predsednika občine, demokrati pa podpredsednika. Vsaka stranka izmed teh dveh bo imela v mestnem zastopstvu še po 15 odbornikov. LDU.

— Poslovnik za konstituantno. »Narodna politika« javlja iz Beograda: Ministrski svet je sklenil, da pridene minister za konstituantno k volilnemu zakonu še paragraf, s katerim se vlada pooblašča, da izdela začasen poslovnik za ustavotvorno kupščino. Ta poslovnik bi ostal v veljavi tako dolgo, dokler bi ustavotvorna skupščina ne izdala novega. Minister za konstituantno je sporočil ta odlok vsem predsednikom parlamentarnih klubov. LDU.

— Regentov poset v Bosni. Regent Aleksander pride v Sarajevo, kakor se govori v merodajnih krogih, dne 15. septembra ob 18. uri. Priprave za sprejem so gotove.

— Nove češke šole. Od prevrata 1. 1918. je bilo na Češkem, Moravskem in Sliezskem odprtih 460 novih čeških šol s 700 razredi in 40.000 učenci.

— Luzati o italijanski finančni. V »Corriere della sera« pravi znani italijanski finančni politik Luzati nastopno: Izdati stalno rasejo in presegaajo prejemke že dvakrat. Ne preostaja drugo, nego novo posojilo. Za mešani je nemogoče, nikdo ne posodi nič več. Mogoče je posojilo samo doma: novi papirji. Tako bo dosegel več italijanski dolg 100 milijard lir. Za pri zadnjem posojilu so bile obresti zakladnih nakaznic zvišane na 6 odstotkov. Ako se ne reši jadranski problem in problem krušni, narase množina nakaznic do vrhglavosti, pa smo nad bankrotom! Kratak obrok za izplačilo bi napravil težko glavo zakladnega ministru tudi v normalnih letih, v strahu, da bi se moglo zahtevati naglo veliko izplačilo, kar se lahko zgodi pri zmanjšanem državnem kreditu ali pri zmanjšanem ugodnejše denarne naložitve. Vojni dolg od leta 1914. znaša 59 milijard (30 v Italiji in 29 v tujini) na 6 odstotkov. — Tako čere Italija v gospodarski propad, katerega naravno mora slediti politični. Vrtoglavi so italijanski državniški že tako, da ne uvidijo več nevarnosti. Priti mora katastrofa in po katastrofi nova, razsodnejša Italija.

— Boljševiška propaganda v Italiji in Glottitjeva politika. »Giornale d'Italia« pravi Glottitje in Lloyd George.

opomin ruski sovjetski vladi, naj ne širi boljševizem v Poljski in smatra, da bi bilo bolje, ako bi Glottiti pazil na ruske agente, ki razširjajo boljševiško propagando v Italiji. List pravi dalje: Sprejeli smo g. Vodozovova, ruskega trgovskega agenta, toda on se ne peča samo z gospodarskimi vprašanji. Govorilo se je, da bi se v Italijo potrdilo, da je šel skupno z maksimalističnim poslanecem Bucco v Trst, kjer se je razpravljalo o denarni pomoči za italijansko komunistično časopisje. On sam je izjavil, da je v najbližjih stidih z italijansko komunistično stranko in da sme dopisovati s svojo vlado v šifrah ter da je popolnoma zadovoljen s prostostjo, ki jo uživa v Italiji. Ako pride še diplomatični zastopnik sovjetske vlade v Moskvi, si lahko mislimo, kakšno revolucionarno gnezdo se bo ustvarilo v Italiji. Vlada mora zabraniti vsako vmešavanje tujih agentov v notranjo politiko. Glottiti velja za izvrstnega policijskega ministra, toda bojmo se, da bo ta njegova sposobnost otemnela, ker ruski boljševiški agenti živijo na italijansko vlado in nas pridno zastrupljajo.

— D'Annunzijsva agitacija. »Domovina« javlja iz Bakra: Razen razglasov, ki jih izdaja D'Annunzio, da bi pridobil reške Hrvatje in Hrvatje iz okolice, da izdajo svoj narod, opažajo, da hodijo po Grobiščini razni elementi, ki agitirajo zato, da bi hrvatske občine zahtevale priključitev k Reki. LDU.

— Ozemlje in prebivalstvo Karpatske Rusije. Karpatska Rusija od reke Uže kot zapadne meje do odtoka Tise kot vzhodne meje ima 12.097 kvadratnih kilometrov in po madžarski statistiki iz leta 1910. 572.000 prebivalcev. Sedaj pa štejejo nad 600.000 prebivalstva. Ruskega prebivalstva je okoli 130.000. Med Madžari in Nemci je polovica Židov. Karpatskih izseljencev v Ameriki je okoli 30.000.

— Madžarska nacionalna socijalna demokracija. Budimpeštanski listi poročajo, da je madžarska socijalna demokracija izpremenila svoj dosedanj naslov in se imenuje odslej »Madžarska nacionalna socijalna demokracija«.

— Madžarski državni primanjkljaj v tekočem letu znaša nad 10 milijard kron. Raditega se premoženja obdačijo tako, da bodo dala davkov okoli 18 milijard.

— Madžarska reakcija je razdeljena na tri skupine: na Karliste, ki žele, da se povrne bivši kralj Karel, na pristaje Josipa Habsburga in končno na skupino, ki hoče imeti novo dinastijo. Za Karliste stoji knez Windischgrätz in Horthy, za Josipom Habsburgom bivši ministriški predsednik Friedrich, katerega Horthyjevci obdolžujejo udeležbe pri umoru na kralja Karla.

sti in Friedrichovi marljivo oborožujejo svoje pristaje, tako da je prikafovali na Madžarskem meščanske vojne. Delavske vrste bi nastopile proti vsem trem skupinam.

— Oboje ameriški komunisti. Začetkom avgusta so bili obojejeni v Chicagu komunisti, 20 po številu, v značne globo in v jočo. W. B. Lloyd, glavni voditelj komunistične stranke, je bil obojejen na globo

Telefonska in brzojavna poročila.

PONESREČEN NEMŠKI SHOD V GREBINJU.

LDU Dunaj, 31. avgusta. »Wiener Mittag« objavlja dolgo plamteče poročilo o nemškem shodu v Grebinju pri Velikovicu, katerega so razbili pretepažljivi jugoslovanski mladeniči in ženske, ki so jih pripeljali iz Kranjske in Spodnje Stajerske, in sicer s posebnimi vlaki in tovornimi avtomobili. Jugoslovani so prekricali nemškega govornika, ki je začel govoriti. »Wiener Mittag« toži, da angleški poveljnik okraja, podpolkovnik Hordern, ni pomagal Nemcem ter napada avstrijski državni urad za zunanje stvari in nemško - avstrijsko socialnodemokratsko stranko zaradi nedelavnosti in ravnodušnosti.

PRED USTANOVITVIJO BALKANSKE VEZE.

LDU Dunaj, 31. avgusta. (ČTU) Po vesteh iz Bukarešte bo grški ministriški predsednik Venizelos prišel začetkom septembra istočasno z jugoslovanskim regentom prestolonaslednikom ter predsednikom dr. Vesnićem v Bukarešto. Ob tej priliki se bodo razpravljale posameznosti rumunsko - jugoslovanske - grške zveze. Pri teh razpravah bo zastopana tudi češkoslovaška republika. LDU Dunaj, 31. avgusta. (ČTU) »Wiener Journal« prinaša vest iz Bukarešte, da izjavljajo politični krogi klub demitirjem, da bo rumunski kralj Ferdinand potoval v kratkem v Beograd. Njegovo potovanje je v zvezi z ustavitvijo balkanske zveze.

FRANCIJA OZLOVOLJENA ZARADI USTANOVITVE »MALE ANTANTE«.

Pariz, 31. avgusta. Vsi francoski listi izražajo svoje ozlovoljenje nad akcijo češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša, ki je izjavil, da je ustanovitev »male antante«, kateri bo pripadala tudi Rumunija, gotova stvar. Medtem ko na eni strani prinaša časopisje vesti, da je pogodba med Češkoslovaško in Rumunijo že sklenjena, demitirajo na drugi strani to vest s tem, da pravijo, da vodilni rumunski politiki z vso odločnostjo zanikajo zvezo med Rumunijo in Češkoslovaško.

VELIKANSKA KORUPCIJA V LAŠKI UPRAVI.

Trst, 30. avgusta. Iz Rima se poroča, da je bil na podlagi zapornega ukaza državnega pravdnštva v Bassano Veneto aretiran ženiški polkovnik »vitez« Conti. Njegova aretacija je v zvezi s škandalozno »osvobodilno« pokrajino, kjer je državni denar, namenjen v podporo beguncem in obnovi porušeni in poškodovani krajev kar na milijone izgubljal v žepih raznih velepatritijskih upraviteljev. Oblast je izdala odlok, s katerim se zaplenja imetje vseh v te škatle zapletenih ljudi.

ITALIJANI ARETIRALI DVA ANGLEŽA.

LDU Skader, 31. avgusta. Italijani so aretirali v Skadru znana angleška časnika Barlena in Dibona, ki so ju listi poslali v Albanijo povodom poslednjih bojev med Albanci in Srbi v svrhu poročanja. Ponoči so došli k njima neki ljudje, ki so jima zapretili s smrtjo, ako ne bi pred angleško javnostjo branila italijansko-albanske stvari.

MILANSKE LIVARNE ZASEDENE PO DELAVSTVU.

Trst, 31. avgusta. Iz Milana se poroča, da je delavstvo z ozirom na to, ker je ena milanskih tovarn zaradi pasivnega odpora kovinarjev potkusila izpreiti delavstvo, kratko-

2000 dolarjev in v jočo eno do pet let, drugi so obojejeni vsak na eno leto ječe in globo do 2000 dolarjev. Krivi so bili zarotni proti vladi Združenih držav. V tiskovinah, ki so jih razdaljali med ljudstvo, se čita: »Vzemite našo ustavo in jo vrzite na kup smeti. Vzemite spomenike Washingtona in Lincolnu iz naših parkov in postavite tja slike Ljenna in Trockega!

— *

mało zasedlo vse tovarne, da tako prepreči izpor.

LAŠKO OROŽJE ZA MADŽARSKO.

LDU Beograd, 31. avgusta. Iz Budimpešte poročajo, da že dalje časa prihajajo tja iz Italije vagoni, ki so polni municije in drugega orožja ter označeni kot navadno blago. Opaža se tudi prevoz topov, ki prihajajo pokriti s senom.

ZAPUŠČENA MADŽARSKA.

LDU Budimpešta, 30. avgusta. (DKU — MKU) Državni upravnik Horthy je v govoru, ki ga je imel pred kratkim pri obisku v Maku, izjavil, da potrebuje Madžarska, ki je od vseh zapuščena, popolno slovo. Oni narod bo dosegel svoj cilj, ki se najprej dvigne in ki bo razpolagal z najbolj disciplinirano vojsko. Kot prvo nalogo je omenil državni upravnik izboljšanje valute z marljivim delom. Danes je stanje madžarskega denarja protiprirodno.

ANGLEŠKI DELAVCI SVARE PRED SOVJETSKIM SISTEMOM.

LONDON, 31. avgusta. Iz Rusije se je vrnila angleška delavska deputacija, ki se je dalje časa mudila v Rusiji, da prouči tamkajšnje razmere. V svojem poročilu svari angleško delavstvo pred uvedbo sovjetskega sistema, ker le-ta ne daje delavstvu nikakih garancij za zboljšanje svojega položaja. Sovjetski sistem je sicer uničil srednji in posejdujoči stan, a doslej še ni ničesar storil za delavca, da bi se njegov socialni položaj izboljšal.

GROZEČA STAVKA ANGLEŠKIH RUDARJEV.

London, 31. avgusta. Doslej je glasovanje za in proti stavki angleških rudarjev pokazalo 400.000 glasov večine, ki se je izrekla za stavko. Voditelji se trudijo, da bi delavce pomirili in stavko preprečili.

BOLJŠEVIŠKI ULTIMAT ANGLIJI.

LDU London, 30. avgusta. (Reuter) Kamenjev je angleški vladi izročil novo noto sovjetske vlade. Ta nota se je najprej predložila delavskemu izvrševalnemu odboru in potem, ko je le-ta privolil, zunanemu ministertvu. V gotovem oziru je ta nota ruski protititmat na Balfourjevo noto in vsebuje te-le zahteve: 1. objava vseh angleških pogojev in zahtev za končnoveljavni mir z Rusijo; 2. poziv na angleško vlado, naj izvaja pritisk na Poljsko, da bo naklonjena sprejemljivemu miru z Rusijo. Nota pravi nadalje, da se je zadnje dni vojaški položaj Rusije izboljšal in da soveti niso le v stanju uničiti Poljsko, marveč tudi obnoviti napade na drugih delih fronte, da izsilijo z orožjem takojšnji mir.

VELIKE GOLJUFIJE.

Praga, 31. avgusta. Tu vzbuja veliko pozornost korupcijska afera, ki so jo oblasti razkrile. 5000 parov čevljev, namenjenih za češko orožništvo, je bilo prodanih pod roko veriznikom. Aretirali so že nekega orožniškega nadporočnika in več podčastnikov. V to umazano afero je zapleten tudi neki polkovnik, major in stotnik v vojnem ministertvu.

POPOLEN PORAZ ARNAVTOV.

LDU Zagreb, 31. avgusta. »Domovina« javlja iz Beograda: Na vsej fronti od skadarskega jezera do ohridskega jezera je naša vojska pričela s strašnim koncentriranim topniškim ognjem v protinapadu. Sovražne arnavske tolpe, ki jih vodijo italijanski inštruktorji so izpraznile Piskopejo in vso deeno obal reke Drine. Naša hrabra vojska je zavzela vse stare postojanke. Arnavi izbežajo bele zastave. Naša vojska varuje stanovanja ter ščiti žene in otroke ter jim deli hrano. Izgub nimamo skoraj nobenih.

Vojna proti boljševikom.

LDU Dunaj, 31. avgusta. (DKU) Krakovski dopisnik lista »Neue Freie Presse« doznava od poučene strani, da poročila o novem ogrožanju mesta Lvova po boljševiških niso resnična. Vzhodno od Lvova so se zadnje dni sicer res bili krvavi boji vendar pa so se morale rdeče čete umakniti.

LDU Varšava, 31. avgusta. (Poljska brzojavna agencija) Frontno poročilo z dne 30. avgusta: Danes so naše čete vkorakale v Augustowo, od množice srčno pozdravljene. Litvinski oddelki, ob katerih zaseda-

dworze in Pohorzyce. Sovražni oddelki, katere smo pustili približati se na 50 korakov, so utrpeli strašne izgube. Odeka Zydzacow in Chodorow smo očistili sovražnika.

LDU Dunaj, 31. avgusta. (DKU). Ukrajinska brzojavna agencija je dne 30. t. m. ob osemnajstih zvečer prejela iz Tarnova naslednje brzojavko: Dne 26. t. m. je armada ukrajinskega generala Pavlenka pričela z novim sunkom pri črti Halicz - Jezupol in Nižnjirev. Pavlenko je naperjal svoj sunek proti Dnestru, pri čemer je dospela naša konjenica na obeh straneh reke Strype v ozemlju Buczac. Odbili smo ponovne sovražne napade južnega krila, ki je ogroženo s hrbtne strani. Vzhodna Galicija in ozemlje južno od Dnestra je očiščeno boljševikov. Položaj na ukrajinski fronti je trajno zelo ugoden.

LDU Moskva, 30. avgusta. (Brezžično). Frontno poročilo z dne 30. tm.: V bližini Volkovijska smo zasedli celo vrsto krajev 15 do 30 verst jugovzhodno od Bialystoka, pri čemer smo vplenili mnogo vojnega materijala, med drugim tudi nekaj oklopnih avtomobilov in mnogo vojnih ujetnikov. Pri Brestu Litovskem se bijejo boji krajnega pomena. Pri Vladimiru Volynjskem smo zavzeli mesto Belz. Pri Lvovu in pri Przemyslnah se bijejo luti boji, ki potekajo ugodno za nas. Tudi pri Orjehovu smo imeli veliko uspeha.

LDU Kovno, 30. avgusta. (DKU). Poročilo litvinskega generalnega štaba od 30. t. m.: Na jugu so se spopadle litvinske čete s Poljaki. Slednji so zasedli Avgustovo. Grodno je v ruskih rokah.

Moskva, 31. avgusta. Pogajanja med Moskvjo, Petrogradom in Varšavo glede določitve kraja, kjer naj se nadaljuje mirovna pogajanja, še vedno niso končana. Poljaki predlagajo za kraj mirovni poganjaj Rigo, Rusi s svoje strani pa kakor mesto na Estonskem. Vojaški uspehi prihodnjih dni bodo odločili, kje naj se vrše mirovna pogajanja.

Moskva, 31. avgusta. Trocki, ki se mudi v južni Rusiji, je sporočil moskovski vladi velik uspeh boljševiških čet pri Kubanu. Čete generala Vrangla, ki so se izkrcale v Kubanu, so bile zete in so Rusi ob tej priliki zajeli 4 generale, moštvo pa pobili. Le malemu številu se je posrečilo uteči proti jugu. Ob tej priliki so napravili Rusi bogat vojni plen. Dobili so v svoje roke številne topove, strojnice, mnogo municije in raznega drugega vojnega materijala. Vranglove čete so potisnjene daleč nazaj in so morale omejiti svoje operacije samo na Krim.

Dunaj, 31. avgusta. Kakor je razvidno iz poljskih in ruskih frontnih poročil, se je ruska protiofenziva že začela. Poljsko poročilo priznava uspehe ruskih armad severno od Krakova in tudi močnejši pritisk pri Bialystoku in Brest - Litovskem, kjer so Rusi pričeli s prodoranjem. Na ostalih frontah vlada beje mir.

Določbe o glasovanju na Koroškem.

I. Meje plebiscitnega ozemlja in pasov I. in II. so v glavnem določene v členih 49. in 50. St. Germainške mirovne pogodbe. Delo medzvezniške plebiscitne komisije, ki ji je bilo prepuščeno, da podrobno določi nekatere mejne dele, je v tuku in se dokonča kar mogoče najhitreje. Osebe, ki dvomijo, ali se nahaja njih bivališče v plebiscitnem ozemlju oziroma v enem ali drugem pasu, naj se za informacijo glede tega obrnejo na dotični okrajni svet (District Council).

II. Glasovalna pravica.

I. V smislu člena 50. St. Germainške mirovne pogodbe ima pravico glasovati vsaka oseba obeh spolov, a) ki je dosegla dne 1. januarja 1919 ali pred tem dnom starost 20 let in b) ki je imela 1. januarja 1919 svoje redno bivališče v pasu, kateri je podvržen plebiscitu in c) ki je ali 1. rojena v tem pasu, ali 2. je imela, dastravno ni rojena v tem pasu, že izza dobe pred 1. januarjem 1912 v njem svoje redno bivališče ali pa 3. dasiravno ni rojena v tem pasu, je imela pravico pristojnosti že izza dobe pred 1. januarjem 1912. 2. Da ima torej kdo glasovalno pravico, mora zadostiti prvima dvema pogojima a) in b) in enemu iz treh pod c) navedenih pogojev. Kdor ustreza pogojema glede starosti in rojstnega kraja, treba da je redno prebival v plebiscitnem pasu dne 1. januarja 1919. 3. Kdor sicer ustreza pogojema glede starosti in bivališča dne 1. januarja 1919, a ne tudi onemu, glede rojstnega kraja, je treba da je dne 1. januarja 1919 že najmanj sedem let, to je najkasneje od 1. januarja 1912 naprej redno prebival ali bil pristojen v plebiscitnem pasu. Beseda »pas« v odstavkih b) in c) člena 50. Saint Germainške pogodbe se mora razumeti v širšem pomenu tako, da pomeni celo plebiscitno ozemlje. 4. Osebe, ki so bolne na duhu ali slaboumne, so izključene od glasovanja.

III. Izvrševanje glasovalne pravice.

I. Za glasovanje upravičena oseba bo glasovala v glasovalni občini (v Celovcu v glasovalnem okraju), v katerem je v dobi, ki se konča dne 1. januarja 1919 prebivala najzadnje šest mesecev zaporedoma. 2. Nihče ne sme glasovati v obeh glasovalnih pasovih. 3. Nihče ne sme glasovati več nego enkrat, to je, več nego v eni glasovalni občini, (v Celovcu v več nego enem glasovalnem okraju).

IV. Glasovalna oblastva.

Medzvezniška plebiscitna komisija je postavila za neposredno nadzorovanje in

Izvršitev plebiscita ter za podrejanje posele dvoje oblastev, t. i. a) Okrajne svete (District Councils) in b) Občinske glasovalne odseke (Commune Councils). V ta namen bo za vsako občino na deželi in za vsak glasovalni okraj v Celovcu, ki jih je osem, postavljen občinski glasovalni odsek 6 članov, v katerem so v enakem številu zastopniki jugoslovanski, odnosno avstrijski interesi. Meje glasovalnih okrajev v Celovcu se točno skladajo s mejami upravnih okrajev tega mesta ter se morajo v dvomljivih slučajih ugotoviti v uradi okrajnega sveta za mesto Celovec (District »F«).

Okrajni sveti bodo čimprej sestavili občinske glasovalne odseke v Celovcu in drugod ter bodo imenovali po enega predsednika in tajnika in sicer tako, da zanesljivo poskrbe.

a) da predsednik in tajnik v nobenem primeru nista zastopnika istih interesov, bodisi jugoslovanskih ali avstrijskih;

b) da je skupna svota predsednikov in tajnikov, ki zastopajo jugoslovansko odnosno avstrijsko stvar, v vsakem okraju enaka;

c) občinski glasovalni odsek odloča z navadno večino glasov, predsednik glasuje kakor drugi člani in nima odločilnega glasu;

d) ako je v katerikoli predmetu, ki se razpravlja, na vsaki strani enako število glasov, se zadeva odstopi okrajnemu svetu, čigar odločba je končna in obvezna za vse udeležence;

e) glavna naloga občinskih glasovalnih odsekov je, da zgotove glasovalske imenike, ki so podlaga plebiscita. Zato se bodo posluževali vseh razpoložljivih virov za informacije ter bodo sprejemali tudi od udeležencev osebne prijave za vpis v glasovalske imenike;

f) prijave za vpis v glasovalske imenike se morajo poslati ali osebno izročiti glasovalnemu odseku občine, v kateri ima dotična oseba glasovalno pravico v smislu III. poglavja. Prijava se mora izvršiti na golici, ki jo je predpisala Mednarodna plebiscitna komisija in ki bo brezplačno na razpolago v uradih občinskih glasovalnih odsekov.

V vsaki prijavi morajo biti sledeči podatki: 1. Ime in priimek ter natančen sedanj in naslov, 2. dan in leto rojstva, 3. rojstni kraj, 4. kraj ali krajci v plebiscitnem ozemlju, v katerih je prijavljeni imel svoje redno bivališče dne 1. januarja 1919, 5. od kdaj in do kdaj je prebival v vsaki kraji, 6. podpisana izjava sledeče vsebine: Jaz (ime in priimek) izjavljam, da predloženi podatki odgovarjajo resnici po moji najboljši vednosti in vesti, nadalje izjavljam, da se nisem prijavil za vpis kot glasovalec v nobenem drugem glasovalnem središču v pasu A ali B. Podpis: Po pošti poslane prijave naj se priporočijo rekomandirano. Občinski glasovalni odsek mora potrditi prejem vsake prijave.

V.

Vpogled v uradno zapisko.

Takoj po razglasitvi teh določb in do nadaljnjih odredov mednarodne plebiscitne komisije bodo državne, cerkvene in mestne oblasti pasa I. in II. katerim so izročeni v varstvo v sledečem navedeni zapiski in listine za leta 1899—1919 (obe leti vsteti), dale te zapiske in listine javno in brezplačno na vpogled vsak dan med 9. uro popoldne in 3. popoldne ter izročile na zahtevo vsake osebe rad 20 let brezplačno in takoj uradno overljene izpiske. Vpogled je dovoljen v hišne listine in zglasilnice, matice za rojstva, poroke, smrti in pogrebe, zemljiške knjige in deželne deske, sezname, ki se nanašajo na pridobitev ali uživanje domovinske pravice. Volilne imenike za mestne, občinske ali druge volitve.

Iz naše kraljevine.

— † Vsevolod Svatkovskij. S češkoslovanskim ministrom za zunanje stvari dr. Benešem je svoj čas došel v Beograd tudi znani ruski novinar Vsevolod Svatkovskij. Ostal je v Beogradu in je snovil nenadoma preminul, ker mu je udarila kri v možgane. Vsevolod Svatkovskij je bil pred vojno predstavil petrogradske brzojavne agencije na Dunaju in je kot tak imel v rokah rusko informacijsko službo za Avstro-Ogrsko in Balkan. To službo je izvršeno organiziral, zlasti kar se tiče jugoslovanskih zemelj. Dobival je od vseh strani aktualne in točne politične kulturne in gospodarske vesti ter skrbel, da so te vesti nato priobčevali tudi vsi večji ruski listi, zlasti pa razširjeno »Novoje Vremja«. To je bila njegova velika zasluga, ker dotični ruski listi sploh niso priobčevali nobenih vesti z jugoslovanskih pokrajin, ali pa so jih črpali iz tujih, ponajveč nemških virov. Ko je leta 1914 izbruhnila vojna, so avstrijske oblasti obdolžile Svatkovskega špijonaže, vendar pa je pravočasno utekel in se tako izognil zasledovanju. Med vojno je bival v Švic. Ko je služboval še na Dunaju, je opetovano posestil Ljubljano in Zagreb, da se na lico mesta pouči o naših razmerah. Leta 1911. se je udeležil tudi vseslovenskega novinarskega kongresa v Beogradu. Zasluznemu rusnemu novinarju bodi in med Jugoslovenci ohranjen trajen spomin!

— Pomanjkanje učit. profesorjev. Ministrstvo prosvete nima dovolj učiteljev za učiteljska. Ministrstvo je zato razpisalo natečaj in pozivlje osebe, ki so pripravljene kompetirati na ta mesta. Ta poziv velja tudi za Ruse.

— Skupščina pravoslavni vladik. LDU Beograd, 30. avgusta. Dne 9. septembra se sestane konferenca vseh vladik iz vse kraljevine. Konferenca se bo prvorila v veliko arhitekturno zborovanje, ki bo med drugim izvedlo še proglašeno edinstvo vseh pravoslavni cerkev. Proglasila se bo tudi obnova patriarhije, do čim bo volitev patriarha pozneje po posebnem statutu, ki se sedaj izdeluje.

— Zrakoplovi za Makedonijo. »Politika« javlja iz Novega Sada: Od tukajšnje vojske je odpotovalo 12 skupin 12 avio-

planov. Poleg tega je odšel popoln vlak 25 vagonov, nатовorjen s materialom za aeroplane.

Dneone vesti.

V Ljubljani, 1. septembra 1920.

— Na Sokolstvo izliva zopet golide gnojnice »Večerni List« in z njim tudi mariborska »Straža«. Ne zdi se nam vredno odgovarjati na te napade, ki jih po največ narekuje zavist in slepo sovraštvo. V odgovor na vse one grde napade na sokolstvo naj si zapiše klerikalna gospoda v svoj album »Spomini orlovske mladosti«, izvajanja v listu, ki ga priobčuje sama »Straža« v svoji zadnji številki z dne 30. avgusta, kjer piše »brat Nardžič« med drugim: »Kaj nam pomaga trenutni uspeh, če pa v moralnem svetu ne odločimo lepa zunanost, temveč le čista resničnost? Čim bolj prikrivamo svoje slabosti, tem slabši postajamo. Čim bolj tajimo in kričimo: »Saj ni nič, tembolj je resnična trditve nasprotnikov, ki pravijo: je je! Pozabljamo, da za to ne vidimo nič, ker imamo nalašč zaprte oči . . . In to zabavljanje na Sokolstvo! Ne bom ga zagovarjal. Kar se da reči o njem v negativnem smislu in v stvarni obliki, smo že stokrat rekli. Če nas svet še ne razume, dobro povejmo še stokrat! Toda če nas ne razume v tej obliki, mu tudi z zabavljanjem, blatenjem, smešenjem ne bomo dopovedali . . . Da bi izgnile iz naših listov nekulturne zabavljice na Sokolstvo! Ker sem navdušen, skoro zagrizen Orel, ne želim, da bi tudi zabavljice in čukarje iz liberalnih listov izginile. Želim, da Sokol nazaduje, toda če postane dostojen ima zopet nekaj več pravice do obstoja — in to je Orlo v kvar . . . Čim bolj nestvarno se zaletavam v Sokola, tembolj mu pomagamo kvišku . . .« To je stvarna sodba, zakaj dejstvo je, da ni ničesar bolj pospeševalo prekrasne razvoje sokolske misli, kakor neprestano napadanje Sokolstva v klerikalnih listih in ščuvanje proti sokolski organizaciji s prižnic. Je to najboljša reklama za nas, ki je tem bolj dragocena, ker je brezplačna. Za to se zanj i v bodoče toplo priporočamo!

— Prončevati razmere v Jugoslaviji pride g. Jaroslav Urban, urednik »Narodnih Listov«, ki je dobil novinarski štipendij češkoslovaškega ministrstva zunanjih del za enoletno študijsko bivanje v tujini. G. Urban prispe v Ljubljano začetkom tega meseca. Prepotoval bo vso Jugoslavijo, ki jo že pozna s prejšnjih izletov.

— V Beograd je premeščen od tukajšnje Dravske divizije g. major Andrejka in pridelen v službovanje velikemu generalnemu štabu.

— K sokolskemu zletu v Mariboru. Iz Maribora nam pišejo: Dognalo se je, da je bilo ob priliki sokolskega zleta v Mariboru okrašenih z zastavami nad 170 hiš, z zelenjem na preko 200 hiš, medtem, ko je bilo za čas orlovskega tabora razobešenih po celem Mariboru in bližnji okolici samo 70 zastav, z zelenjem na okrašenih 33 poslopij, od teh 13 privatnih. Število udeležencev pri sokolskem sprejedu, članov in članic ni presegalo 4000, uradne številke se bodo še objavile. Udeležba pri sprejedu bi bila znatno večja, če bi se bil sprejod vršil ob določenem času. Zato je zavijanje »Večernega Lista«, ki skuša s smešenjem in priobčevanjem napačnih številk ne samo zmanjšati sijajne uspehe sokolskega zleta in poveličevati uspehe orlovskega tabora, kjer je v sprejedu bilo več civilnih oseb kot Orlov in Orlic, direktno smešno.

— Ureditve uradnih plač. Vlada je izdala ta-le komunikacije: Ker plače državnim uradnikom v Sloveniji vsled druginje, ki še vedno ne pada, nikakor ne zadostujejo za nabavo le najnujnejših potrebščin in ker obstojajo izredne velike razlike med plačami našega uradništva in vojaškimi plačami, je tukajšnja deželna vlada predsedniku ministrskega sveta in vsem ostalim v poštve prihajajočim ministrstvom s stvarno utemeljenimi poročili predlagala, da se diferenca na 25 odstotkov poviša vseh draginskih doklad nemudoma brez vsakega odlašanja izplača. Da se pa istotako že nujna potrebna reforma prejemkov državnega uradništva, poduradništva in slug čimprej izvrši, pošlje tukajšnja deželna vlada svojega zastopnika v Beograd, da intervenira zaradi takojšnjega sprejetja od ministrstva za konstituentno sestavljenega zakonskega predloga o ureditvi plata i penzija državnih službenika gradjanskog reda, in sicer s spremembami, kakršne je želela tukajšnja uradniška organizacija glede pomaknitve in uvrstitve v posamezne razrede in stonnie in pa glede penzij za že umirovljene osebe oziroma njihove vdove in sirote.

— Delo razmejitvene komisije. Uradno poročilo: V ponedeljek je

bil med našo in avstrijsko delegacijo razmejitvene komisije sklenjen dogovor, da se bo z neposrednimi pogajanjimi potkušal doseči sporazum. Glede poteka mejne črte najprej na ozemlju od Hühnerkogla do Sv. Duha se je v to svrhu v soboto vršil prvi sestanek obeh delegacij. Obe delegaciji ste predložili svoje zahteve, formulirane v posebnem zapisniku. O vsebini teh zapisnikov bo razpravljano o tozadevnih zapisnikih mislija. Da pa bo komisija pri razpravljanju o tozadevnih zapisnikih obeh sosednih držav tudi natančno poučena in imela vpogled v dejanski stan, odpotuje to sredo na Hühnerkogel, kjer se bo položaj pregledal.

— »Dvojna mera«. Prejeli smo in priobčujemo: Z ozirom na notico v št. 195 z dne 27. avgusta 1920 »Slov. Naroda« »Dvojna mera«, Vas prosim s pozivom na § 19 tiskovnega zakona, da prinesete v dnevniku »Slov. Narod« v zakonitem roku in na predpisanem mestu sledeči uradni popravek: Dvojna mera. Ni res, da sem žrtvoval za okrasitev mesta ob priliki orlovskega tabora iz občinskih sredstev do 1.000.000 kron, ampak je res, da nisem izplačal ali žrtvoval iz občinskih sredstev niti vinarja. Tudi ni res, da za sokolski zlet ne dovolim ničesar, temveč je res, da sem zletnemu odboru ustregel v vsem, za kar me je prosil. — V Mariboru, dne 28. avgusta 1920. — Vladni komisar: Dr. Josip Leskovar.

— Nemci lezejo na dan. Iz Maribora javljajo. Pri mariborskem sodišču je bil reaktiviran titularni nadsvetnik Morocutti, ki je bil pred nedavnim časom upravni svetnik nemške hranilnice, kjer je kot zagrizen Nemec spravil mnogo jugoslovanskega denarja v Avstrijo. Zatrjuje se, da namerava prositi za sprejetje v jugoslov. službo tudi dvorni svetnik dr. Fraydl, ki biva sedaj v Gradcu. Kaj pomeni to?

— Kuhanje špirta. Po došlih nam informacijah ni resnična vest, da bi se v Kolizeju kuhal špirit, o čemer se je prepirala tudi uradna komisija. V poslopju se nahaja skladišče špirta, ki pa je urejeno po predpisih, da je vsaka nevarnost izključena.

— Nova postaja Haidina. Dne 5. t. m. se odprla na progi Pragersko-Kotoriba postaja. Hajdina med post. Sv. Lovrenc na Dr. p-Ptuj. Pripuščen je promet s potniki, prtljago, psi in ekspresno robo. Vstavljajo vsi osebni vlaki obeh smeri.

— American Yugoslav Relief ustavi nadaljnje nabiranje prispevkov. V seji upravnega odbora se je sklenilo, da organizacija ne zahteva nadaljnjih prispevkov za nujno pripomočno delo, ker American Relief Administration ustavi svoje delovanje v Jugoslaviji. Prejemki do 30. junija t. l. so znašali 363.847 dolarjev 78 centov, od te svote je bilo izročeno organizaciji M. H. A. R. A. 360.300 dolarjev.

— Zaradi smodnika prileti. Organi nadzorovalnega urada v Gradcu so v osebnem vlaku, namenjenem proti jugu, aretirali sedem oseb, ki so v nahrbtnikih potkušale vtihotapiti v Jugoslavijo večje množine smodnika.

— Tihotapstvo v salonskem vozu. Iz Maribora nam javljajo. Oblasti so prišle na sled tihotapstvu moke v salonskem vozu. Avstrijska mislija, ki je 19. t. m. sklepala v Bukarešti trgovski dogovor glede izvoza žita in moke v Avstrijo, je v salonskem vozu skušala vtihotapiti preko meje nad 1000 kg bele moke.

— Umrli je rodbini Karol Se-1-ja k a sinček Marijanček v nežni starosti. Naše sožalje!

— Kapi se 5—6 prvovrstnih eno in dvoletnih toplotrčnih žrebcev, ki imajo popolnoma dokazan rod po materi in očetu. — Ponudbe sprejema državna žrebčarna na Solu pri Ljubljani.

Kultura.

— Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani pozivlja gg. abonente, ki reflektirajo za bodočo sezono na svoje descedanje prostore, naj se zgleda do 5. septembra v pisarni opernega gledališča med 10. in 12. ter 8. in 9. uro. Od 6. septembra dalje se bodo sprejemali novi abonente. Cene iste kakor lani. Sezona se odprvi v obeh gledališčih dne 16. septembra.

— Ruske predstave v našem gledališču. Danes se prične ruske predstave v dramskem gledališču. Vprizori se drama »Pygmalion«. Poslavmo naše občinstvo, da se udeleži v čim največjem številu teh predstav.

— Narodno gledališče v Sarajevu. Dne 29. avgusta je prišel v Sarajevo gosp. Branimir Nušić, načelnik oddelka za umetnost v ministrstvu prosvete. Njegova pot je v zvezi z organizacijo stalnega gledališča v Sarajevu. V to svrhu je deželna vlada kupila zgradbo Društvenega doma za 14 milijona kron, istotoliko pa bo treba, da se zgradba preuredi v moderno gledališče, s čimer bodo pričeli takoj, tako da bo gledališče moglo začeti s delom že začetkom januarja 1921. Za upravnika gledališča je imenovala gosp. Stjepan Spiljak ga

dramaturga pa mladi književnik Perivoj Jatič.

Najnovejša poročila.

BALKANSKA ZVEZA.

Bukarešta, 31. avgusta. Rumunski tiskovni urad javlja: Po vesteh iz Beograda, prispe začetkom meseca septembra v Bukarešto regent Aleksander, ki ga bo spremljal ministrski predsednik dr. Milenko Veni-ki. Regent bo gost romunskega kralja. Grški ministrski predsednik Venizelos je odpotoval iz Marsaillesa v domovino in se napoti istočasno v Bukarešto, da ustvari definitivno podlago za romunsko - jugoslovensko - grško zvezo. Čeho - slovaška republika je že vnaprej priglasila svoj pristop k tej zvezi. Pristop Bolgarske k tej zvezi je odvisen še od pogajanj in sporazuma med Venizelosom in Stambulskim.

ITALIJANSKE TOLAZBE.

Rim, 30. avgusta. »Giornale d'Italia« piše z ozirom na selo ministrskega sveta o jadranskem vprašanju med drugim: Po naših informacijah bo vlada storila vse, da zagotovi svobodo Reke, katere Jugoslavija na noben način ne bo mogla anektirati. Zasigurala pa bo tudi vzhodno mejo z Julijskimi Alpami in kontrolo na Adriji s posestjo Dalmacije. Giolitti bo govoril o jadranskem vprašanju tudi z Millerandom, ki bo skoro gotovo izjavil, da je tudi Francija za londonski pakt. — Znano je, da francoska diplomacija ne simpatizira več tako z Jugoslovenci kakor nekdanj. Ministrski svet je torej priznal, da je naš položaj v ententi ugoden. Ostane samo ena točka: Amerika, toda Wilsonov poraz je gotova stvar. Treba je samo malo počakati. Glede zadnjega poskusa za pogajanja z Jugoslavijo se Italiji za sedaj še ne mudi.

Rim, 30. avgusta. V političnih krogih prevladuje glede male entente to - le mnenje: Obrambna zveza med Jugoslavijo in Čeho - Slovaško je gotovo dejstvo. Da bi se pridružila tej zvezi tudi Rumunija, se zdi izključeno, ker se namerava Romunija po francoskem nasvetu približati Madjarski. Jugoslavija, obdana od sovražnikov in trpeča na notranjih zmedah, se ne bi mogla upirati eventualni izvedbi londonskega pakta. Njena zveza s Čeho - Slovaško ima le obrambni značaj proti Madjarski. Italija je v trdnem diplomatičnem položaju in ji ne bo treba novih žrtv.

IZGREDI V FIRENZI.

Firenze, 30. avgusta. Včeraj popoldne se je vršil na trgu Maria Novella velik socijalistični shod za sovjetsko Rusijo. Po končanem shodu so šli manifestanti v sprejedu proti Delavski zbornici. Med potjo so peli socijalistične himne, vzklikali proti vladi in kralju ter zasmehovali meščane. Policijski komisar dr. Cangiani je zapovedal, da se mora množica raziti, kar je manifestante tako razburilo, da so napadli komisarja s palicami in revolverji. Komisar je obležal na mestu mrtve. Nato so začele kraljevske straže streljati na množico, ki so odgovarjale s strelji iz revolverjev. Prihitelo je tudi več karabinerjev, na katere so padali strelji iz oken. Obležalo je več mrtvih in ranjenih. Delavski svet je ponoči proglašil splošno stavko. Meščanski listi ne izhajajo. Trgovine in vsi javni lokali so zaprti. Po mestu patrolirajo močni karabinjerski oddelki.

SPLITSKI DOGODKI.

Trst, 31. avgusta. Italijanski listi poročajo, da je ministrska komisija v zunanem ministrstvu v Beogradu sklenila, da ne more preje začeti s preiskavo o splitskih dogodkih, dokler ne dobi avtentičnega poročila od ameriškega admirala.

NAPAD ITALIJANSKIH ČET NA BAKAR?

Milan, 31. avgusta. »Avanti« je priobčil dopis s Sušaka, ki pravi, da se za dan 12. septembra pripravlja na Reki poleg proglašitve »neodvisne« države tudi na napad na Bakar. Neki stotnik 73. pešpolka na Sušaku je v nagovoru na vojake rekel, da 12. september zasedejo D' Annunzijevi arditii skupno z regularnimi četami premirno črto in 73. polk jim dovoli prehod. Vsi smo za isto stvar proti skupnemu sovražniku. Ako bo le mogoče, zasedemo Bakar in jaz pojdem tja prvi in tudi sam; kdor lina pogum, mi bo sledil. (V Bakru so oboroženi Jugoslovani. Ako bi se izvedel namen stotnika 73. polka in D' Annunzija, bi pomenilo to, da hoče Italija vojno z Jugoslavijo. Zato pa bo italijanska vlada najbrže preprečila načrte reških zbesnelcev. Ne moremo si misliti, da bi bila tako nepravdarna, da bi jim dopustila napad na Jugoslovane.)

PREPREČEN ATENTAT NA KAROLYJA.

Curih, 31. avgusta. »Neue Zürcher Zeitung« poroča iz Prage, da je Čeho - slovaška policija aretirala tri osebe, ki so imele nalog, umoriti prvega predsednika madžarske republike, grofa Karolyja. Komplot proti Karolyju je izšel iz madžarskih vojaških krogov, s katerimi je v zvezi nemška nacionalna stranka v Brnu.

Sokolstvo.

— Zlet ljubljanskega okrožja sokolske župe Ljubljana I. se vrši dne 5. septembra v št. Vidu nad Ljubljano. Predpriprave za zlet so v polnem teku. Ker je ta zlet v delokrogu župe zadnja večja prireditve letošnje poletne sezone, je pričakovati, da bo ta dan lepa zaključna manifestacija v župi združenega članstva za vzvišeno sokolsko stvar. — Predsedstvo Sokolske župe Ljubljana I.

— Sokolski zlet v št. Vidu nad Ljubljano ljubljanskega okrožja sokolske župe Ljubljana I. Dne 5. septembra t. l. slave ljubljanska in okoliška sokolska društva župe Ljubljana I. svoj skupni praznik v št. Vidu. Predsedstvo župe je izbralo za to slavnost št. Vid. Krajne nepriklj, ki jih povzročajo družstvu tamošnji javni in drugi faktorji in s katerimi se ima boriti šentviški Sokol za svoj napredek, zahtevali, da se udeleže okoliška društva te prireditve in vlijejo šentviškemu Sokolu v čašo neumornega dela tudi nekaj navdušenja za nadaljno uspešno sokolovanje v šentviški okolici. Napadom z vseh strani, od katerih veje še vedno srednjeveški duh, šentviški Sokol ni klonil, nasprotno skuša razgneti za vedno temo, zroč v lepšo, dostojnejšo bodočnost, prosto strasti, ki jih sejejo njegovi nasprotniki med dobro in pošteno šentviško ljudstvo.

Bratje, izven št. Vida! Četudi preobloženi s sokolskim delom doma in drugod, dokažite v št. Vidu, koder je stekla pred leti zibelka nam nasprotna orlovske organizacije, da ni popolnosti nad sokolsko popolnost. Bodi to dan naše skupne manifestacije za neminljiva in večna sokolska gesla. Zdravo!

— Sokol v Domžalah priredi s sodelovanjem kamniškega okrožja dne 5. septembra t. l. v Domžalah javno telovadbo, kjer nastopijo člani, članice, obrtni naraščaj, moška in ženska deca. Po telovadbi se vrši veselica na vrtu brata Frana Kuharja. Pri telovadbi in veselici sodeluje domžalska godba. K obilni udeležbi vabi odbor.

— Telovadno društvo Sokol na Vrhniki vabi k društveni telovadbi, ki jo priredi v nedeljo, dne 5. septembra 1920 na vrtu g. Lenarčiča. Sporedi: I. Sprejem bratskih društev na kolodvoru ob 2. uri popoldne. II. Sprejod s kolodvora na telovadišče. III. Javna telovadba: 1. Deški šolski naraščaj: Proste vaje. 2. Ženski naraščaj: Proste vaje z zastavicami. 3. Člani: Hofmanove proste vaje za leto 1920. 4. Članice: Češke proste vaje za leto 1920. 5. Deški šolski naraščaj: Skupinske vaje. 6. Člani: Češke župne vaje v osmeriah. 7. Ženski naraščaj: Vaje s cvetnimi loki. 8. Orodna telovadba. 9. Člani: »Naprej«, simbolizna skladba (zložil brat dr. V. Murnik). 10. Zaključna skupina. Po telovadbi: Vrtna veselica s srečolovom, šaljivo pošto in plesom. Za dobro jed in pijačo je prekrbljeno. Začetek telovadbe točno ob 3. uri popoldne. Vstopnina: K telovadbi: Sedeži 10 K, stojišča 5 K. Vstopnice k veselici 5 K. Ob 11. uri vozi v Ljubljano poseben vlak. V slučaju slabega vremena se vrši telovadba 8. septembra. Odbor.

Turistika in sport.

— Prijave za jugoslovansko kolesarsko prvenstvo 1920 na progi Zagreb—Ljubljana dne 5. septembra je vpsaliti do 2. septembra na naslov Sportne zveze, Ljubljana. Na poznejše prijave se ne more ozirati.

Društvene vesti in prireditve.

— Češka obec v Ljubljani počada pro své členy v úterý dne 14. září celodenní výlet do uhelných dolů v Trbovljah. Příhlášky do 8 září přijímá a informace udílí Vil. Squardt, Ljubljana, Dalmatinova ulica 5.

— Šentpeterska ženska in moška podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda vabita na redni občni zbor, ki bo v četrtek, 9. septembra ob 20. v prostorih hotela Tratinak na Sv. Petra cesti.

— Društvo jugoslovanskih dobrovoljcev za Slovenijo prosi vse člane tovaršice, ki so prevzeli za dobrovoljski kongres razne referate, da se zanesljivo udeležijo sestanku, ki se vrši v petek, ob 17. uri v društvenih prostorih. Prisotnost obvezna.

Poizvedba.

Gospodična, ki je pri večernem vlaku na gorenski progi pozabila mali zavojček z 2 knjigama prosi, da se vrne proti nagradi na naslov, ki je na ovitku.

Glavni urednik:

Rasto Pustoslavšek.

Odgovorni urednik:

Božidar Vodeb.

Profesor
Dr. Alfred pl. Valenta
 bivši 23 letni primarij oddelka za ženske bolezni in porodišnice v deželni bolnici
 zopet ordinira 1/2 11 — 1/2 12 in 2 — 4
Ljubljana, Frančiškanska ulica 10.

!! Žalčani !!
 Gospod išče za takoj ali pozneje lepo opremljeno sobo, če mogoče s hrano. Cena postranska stvar. Ponudbe pod „SAVINJČAN“ pošto ležeče žalec.

Naznanilo.

Naznanjam, da je moj družabnik iz trvdke Erker i. Čertalič izstopil in se bo de trgovina pod imenom

Anton Erker

kakor doslej naprej vodila.
 Ob enem se zahvaljujem cenj. odjemalcem in prosim iste naklonjenosti tudi v bodoče.
 6618 **Anton Erker, Ljubljana, Resljeva cesta 20.**

A. de Haën
 Kemijska tvornica „LIST“ Seelze pri Hanoveru
KEMIKALE
 za vseskupno tehniko in farmacijo. Radi cenika in naročil naj se izvolijo interese obrniti na zastopstvo: Tehnična poslovica za kemijsko industrijo.
Ing. Milan Rojan
 Zagreb, Gunduličeva ulica 20. Telefon 11-03.
 Skladišče kompr. Ugljične kisline. 6637

Marjanček
 Vsem sorodnikom in znancem naznanjamo žalostno vest, da je naš preljubi sinček in bratec
 danes 1. septembra 1920 po kratki in mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.
 Pogreb nepozabnega bo v četrtek dne 2. sept. 1920 ob 6. pop. iz mrtvašnice pri sv. Krištofu na ondoto pokopališče.
 V Ljubljani, dne 1. septembra 1920.
 Rodbina Karol Seljak-ova.

CELLERITAS
 Jugoslavensko odpremniško dion. društvo.
 Telefon 6-45 **ZAGREB** Jlica br. 82.
 Podružnice: ZEMUN, SARAJEVO, MARIBOR, WIEN, I. Gonzagag. 16.
 Jspostava: PRAG, Dlouhá tr. 41.
prima
 sve zbirne i vagonse pošiljke na otpremu iz Njem. Austrije, Čehoslovačke sa vlastitim praticima.
Carinsko posredovanje. Stručno ocarinjenje.
 Bavi se iskjučivo transportnim i odpremničkim poslovima. Posebni odio za ispitivanje tovarnih listova.

Vsem sorodnikom in znancem naznanjamo žalostno vest, da smo izgubili našo milo hčerko
Vero Benčina
 v najlepšem cvetu 16 let.
 Pogreb se vrši iz deželne bolnice v Ljubljani v četrtek ob 4. uri popoldne.
 Stari trg, 31. avgusta 1920.
Žalujoča rodbina.

Prva kranjska vrvarna Ivan N. Adamič, Ljubljana,
 priporoča vrvarne izdelke iz prave dolge konoplje, kakor štrange, oglavja za konje, vrvice za perilo, vrvi za seno in transmisije, špaga vsake debelosti, drete, opasnice (gurt) navadne in za transmisije (Müllergurten), fino izdelane vrvice za okna (Rolloschnur) itd. pa najnižjih cenah. Lastni izdelki! Telefon 441.
 Točne postavke. 6498

Desinfekcijska sredstva.

Lysol, Baktiform, Cedeform, Kreolin, Karbolna kislina, Karbolno apno, Formalin sveže na zalogi **drogerija Sanitas, Celje.** 6288

Šivalni stroji dospeli

za obrtno in rodbinsko rabo v vseh opremljenih. Istotam se dobi vse posamezne dele, igle in olje, potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje.

Josip Petelinc, Ljubljana, Sv. Petra nas. 7.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu vlijudno naznanjam, da sem otvoril
:: trgovino z usnjem in čevlji ::
 ter čevljarскими potrebščinami. Priporoča se
KAREL PEČENKO, trgovec z usnjem,
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 13.

Zaboji!

Dobavljam vsako množino zabojev v poljubni velikosti v najkrajšem času. Ponudbe na upravo lista pod „Zaboji“ 6631.

Zaboje (prazne) velike in srednje proda tvrdka Demšar & Osenar, Kolodvorska ulica 35. 6636

Službe išče pekovski pomočnik, prva moč. Anton Perko, Gorjane 31, pošta Koprivnica. 6632

Miši - podgane stenice - ščurki

in vsa zalega mora poginuti ako upotrebite moja najbolj iskušena in povsodi hvaljena sredstva kakor: proti poljskim mišim 10 K; za podgane in miši stane 10 K; za ščurke 10 K; a posebno močna vrsta 20 K; posebno močna tinktura za stenice 10 K; uničevalec moljev 10 K; prašek proti mrčesom 6 in 12 K; mazilo proti ušem pri ljudeh 5 in 10 K; mazilo za uši pri živini 6 in 10 K; prašek za uši v obleki in perilu 6 in 10 K; taktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) 10 K; prašek proti mravljam 10 K; mazilo proti garjem 10 K. Pošilja po povzetju. Zavod za eksport M. Jankar, Zagreb 15., Petrinjska ulica 3.

5000 do 6000 kron dam takoj dotičnemu, kdor mi preskribo v mestu stanovanje obstoječe iz 2 do 3 sob, kuhinje in pritliklinami. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod „Preskrba“ 6569.

Kletarija

zanesljivo dobro moč se proti dobri plači takoj sprejme. Kje, pove uprava tega lista. 6630

Proda se dobro ohranjen salonski gramofon z 20 ploščami cena ugodna. Poizve se: Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjeve nabrežje 5. 6529

Pridna kuharica išče službo, najraje pri kakem gospodu ali pri orožnikih. Naslov pove uprava. 6641

Oglje

na debelo in na drobno se prodaja po najnižji dnevni ceni. Srebotnjak, Kolodvorska c. 31. 6483

Sprejme se zanesljiva služkinja, samostojna gospodinja, blizu Ljubljane, proti dobri plači in dobri hrani. 3 solobvezni otroci, najmanjši 5 let ter 2 družinska. Naslov pove uprava lista. 6626

Pisalni stroj, pisalni in konceptni, ni papir ter po hišstvo za pisarne se prodajo. Istotam se odda par mebliranih sob. Naslov se zve v upravi. 6635

Frmač, kratkodlak tiger, 1 leto star, sobna dresura, se prodaja. Poizve se: Križaj, Rimska c. 5. II. 6595

Išče se stanovanje z 2 sobama in priključnimi tiklinami. Sprejem tudi druge primerne prostore (v podstrešju, skladišče itd.), katere preuredim na svoje stroške. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod „Primerni prostori“ 6530.

Dva izurjena elektroinštalaterja, ki sta vajena izvrševati samostojno hišne inštalacije, istotako tudi montažo omrežja za nizko in visoko napetost, se sprejmeta takoj. Plača po dogovoru. Event. stalna služba. Pismene ponudbe z izpričevali o dosedanjem delovanju je vpsolati na upravnistvo tega lista pod „E. B.“ 6640.

Dveojku, dobro, marljivo i čisto, koja znače kuhati i osim toga ima pospremati dvije sobe, kod obitelji od dvoje ljudi, uz dobru hranu, plaču prema pogodbi i dobar postupak, traži se za Karlovac u Hrvatskoj (blizu Metlike). Pismeni upiti na Sofiju Arvai u Karlovcu, Riječka ul. 7. 6638

Sivalni stroj, mize, omare in drugo se prodaja. Gospodarska cesta 13, (Kolizej) II. nad. vrata 107. 6627

Lepo posestvo v Savinjski dolini v bližini mesta Celja, tik državne ceste in železnice, obstoječe iz 8 orolov njiv in travnikov, 3 orolov gozda, hiše z udobnim stanovanjem in novim gospodarskim poslopjem se prodaja. Poizve se pri Antonu Vodenik, Pe rovcu. 6634

:CLIO:

boja (barva) za tkanine
 Glavno zastupstvo za Jugoslavijo
Oskar Fuchs i drug
 Telefon 11-38.
 Zagreb, Vlaška ulica 59

Hrvatski Drvotržac
 jedini stručni list u Jugoslaviji. Izlazi svakog 1. 10. i 20. u mjesecu. Suradnju naši prvi stručnjaci. Pretprijava godišnje K 60.—. Adresar industrije drva. Cijena K 15.—. Zagreb, Strossmayerova ulica br. 6. 6522

Stanovanje se išče za učenca trgovske šole v boljši hiši pod strogim nadzorstvom, najraje pri kakem učitelju. Ponudbe na I. MIKUS, trgovec, Retica ob Paki. 6586

Klobuke velurje in iz klobučevine prebarva takoj v vseh modernih niansah ravnotako vse druge predmete. 6086

Tovarna Jos. Reich, Ljubljana.

Čisto svinjsko mast, doma topljeno, razpošilja in sprejema ponudbe od 50 kg naprej po najnižji dnevni ceni tvrdka **Jankar Popovič, Ljubljana.** 5931

Rodbinska penziona prvovrstna se išče za četrtosloka drž. gimnazije z nemškimi poučnim jezikom v Ljubljani pri slovenski profesorski ali učiteljski rodbini brez hčera. — Ponudbe s pogoji pod „Lekarnar K. R.“ 6521 na upr. „Slov. Naroda.“

Zaboje in kante od ameriškega pretroleja kupi Sever & Komp., Ljubljana. 6590

Tovarna lesnih izdelkov VIDO BRATOVŽ & Co., Zg. Gamelne nad Ljubljano ima vedno v zalogi tude politirane stole. Vprašanja e staviti na: Vidu Bratovž & Co., Ljubljana, Sodna ulica št. 11 Telefon šte. 461, interurban. 6574

I^a apno

v kosih in drobno dobavlja na vagon **Ava, tovar. Laško.**

: CEMENT :

Roman S. Hnat Portland dobavlja **„AVA“ Laško**

Trstje za strope izdeluje in prodaja na debelo in drobno m² po K 4-80 pri večjih naročilih znaten popust **Stelner Anton, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo.** 4256

Prevzel sem zastopstvo prvovrstnih tvornic:
 nudim elektrotehnični material, betonsko železo, različen železni material in motorje. Zahtevajte ponudbe
Gjorgje Grujić
 Beograd, Miletina ul. 15.

Prosvrnatni cigaretni papir in stročnice znamke „Altesse“
 po najnižji ceni na debelo in na drobno priporoča trgovina **Ivan Bonat, Ljubljana, Šelenburgova ulica.** 6442

Po zelo znižani ceni nova dvokolesa, plašči, zračnice, šivalni stroji in vsa deli, karbidne svetilke, gorilice itd. Sprejmejo se v popravilo dvokolesa in razni stroji pri **Batjelu, Ljubljana, Stari trg št. 28.** 6524

Trakovi v vseh barvah, senčnik, (Schweissleder) za čepice, potnice za klobuke na drobno in debelo, priporoča tvrdka J. Wanek Sv. Petra cesta 19. 6049

G. F. Jurásek
 uglaševalec glasovirjev in trgovec z glasbilo
Ljubljana, Wolfova ul. 12

Fr. Heeling & Gg. Oberndorfer
Stadtamhof (Bavarsko)
 prevzemata nakup strojev, motorjev, čolnov, orodja, vrvi, drobnarije, barve za suknjo, pisalnih potrebščin in mnogih drugih predmetov iz Nemčije. Ugodna prilika za uvoženje na ladjah. Ponudbe na gorajšnja adreso. 6591

Vzgojiteljica večja slovenskega, nemškega jezika in laščine z znanjem klavirja se išče k dvema mirnima deklicama 13 in 10 let starima za mesto Ljubljana do 15 septembra. Ponudbe z izpričevali pod šifro „Naklonjena 1920/6457“ na upr. Slov. Naroda. 6457

Srejsme se pri Jadranski zavarovalni družbi en uradnik za manipulacijo (v oddelku za ogenj), en uradnik za blagajničarja penzionisti kateri so že delovali kot blagajničarji imajo prednost, kakor tudi več ženskih pisarniških moči. Službe so stalne s penzijo. Ponudbe na ravnateljstvo Jadranske zavarovalne družbe v Ljubljani. 6445

Osvald Dobeic, Ljubljana,
 Sv. Jakoba trg 9. 6577

Dva šivalna stroja se prodasta medtema eden krojaški. Vpraša se pri Alfred Stadlerju, Ljubljana, Zrinskega cesta 8/II. 6574

Tehnilco decimalno se kupi do 500 kg. kakor tudi uteže. Ponudbe na: **Vidu Bratovž & Co.** Ljubljana, Sodna ulica 11. 6573

Niša se prodaja na Glincih obstoječa iz 6 stanovanj. Poizve se pri **M. Obliku** (čevljar) 93. 6565

Razna žita, zemelj. produkte, mlinске proizvode : no blago :

nudi na prodajo in posreduje pri nakupu istih, agenturna in komisijska trgovina

Ferd. Cerovac
 Zagreb
 Telefon 23-67 **Patmova ulica 7.**

Zasebni izobraževalni tečajji v 160 urah. Judič, Vodovod na cesta 28, Ljubljana, od 8—12 in 15—21. 6624

KORUZO

za krmo
 sa dobi od 100 kg dalje pri tvrdki **Jos. Zidar, Ljubljana, Dunajska c. šte. 31.** 6622

Dr. Bleiweis

ne ordinira 6619
 od 2. septembra do 10. oktobra.

Nekaj vagonov prvovrstnega zdravega sena ter več vagonov lepih bukovih drv kupi takoj „Balkan“, d. d. za mednarodne transporte, Ljubljana, Dunajska cesta 33. 6625

Dobroohranjen otroški voziček za sedeti in ležati se celo proda. Poljanska cesta 15. 6620

Mizarje, pohištvene, potrebuje za takoj Tovarna Pokučva (Tvornica pokučva) u Sunji, Hrvatska. 6621

Otroški voziček, zložitljiv, malo rabljen, se prodaja. Naslov v upravi lista. 6611

Strelna vrstica (Zündschnur) je v večji množini za oddati. Istotam je na prodaj skoro nova stiskalnica za seno. Ponudbe pod „Vrvice“ na pošto ležeče, Šmarino pri Litiji. 6587

Trgovina

z manufakturnim, modnim in drobnim ter tudi specialnim blagom, dalekosežno znana **stara trgovina** v Ljubljani, z velikim prometom, na prvovrstnem prostoru, se pod ugodnimi pogoji prodaja. Reflektantje naj pošljejo svoj naslov pod „Trgovina 6604“ na upravo tega lista. 6604

Ustanovni občni zbor d. d. „Ekonomas“

se vrši
 dne 6. septembra 1920 ob 2. uri popoldne v prostorih gostilne pri „Novem svetu“ v Ljubljani, Gospodarska cesta s sledečim sporedom:

1. Volitev predsednika zbora.
2. Poročilo dosedanjega delovanja.
3. Sklepanje o ustanovitvi delniške družbe in o končnoveljavni ugotovitvi vsebine družbine pogodbe, kakor je leta oblatveno odobrena.
4. Volitev sedmih do osmih članov upravnega sveta.
5. Volitev treh do petih članov nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ljubljana, dne 24. avgusta 1920.

Pripravljalni odbor.

Sukanec

bel in črn, glavnik za česanje, gladilni (šmirgel) papir, krtače za ribanje, „Zlatorog“ milo, testenine, vžigalice in sveče priporoča tvrdka

Osvaid Dobeic, Ljubljana,
 Sv. Jakoba trg 9. 6577

Dva šivalna stroja se prodasta medtema eden krojaški. Vpraša se pri Alfred Stadlerju, Ljubljana, Zrinskega cesta 8/II. 6574

Tehnilco decimalno se kupi do 500 kg. kakor tudi uteže. Ponudbe na: **Vidu Bratovž & Co.** Ljubljana, Sodna ulica 11. 6573

Niša se prodaja na Glincih obstoječa iz 6 stanovanj. Poizve se pri **M. Obliku** (čevljar) 93. 6565

Razna žita, zemelj. produkte, mlinске proizvode : no blago :

nudi na prodajo in posreduje pri nakupu istih, agenturna in komisijska trgovina

Ferd. Cerovac
 Zagreb
 Telefon 23-67 **Patmova ulica 7.**